

เรียน สมาชิก สอสมธ. เพื่อทราบ

ตามที่สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จำกัด (สอสมธ.) ได้มีการประชุมใหญ่สามัญประจำปี 2566 เมื่อวันที่ 17 มีนาคม 2566 ไปเรียบร้อยแล้วนั้น เนื่องจากบริษัท เอ็น.เอส.เค.สอบบัญชีและกฎหมาย จำกัด โดยมีนางปัทมชยาณี ไพศาสตร์ ได้รับการแต่งตั้งจากที่ประชุมใหญ่ ทำหน้าที่เป็นผู้ตรวจสอบกิจการประจำปี 2565 โดยตามระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยการตรวจสอบกิจการของสหกรณ์ พ.ศ. 2563 ข้อ 21 ผู้ตรวจสอบกิจการมีหน้าที่รายงานผลการตรวจสอบกิจการเป็นลายลักษณ์อักษรต่อที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการและที่ประชุมใหญ่ของสหกรณ์ ซึ่งในวันประชุมใหญ่สามัญประจำปี วันที่ 17 มีนาคม 2566 ตามระเบียบวาระที่ 4 เรื่องรายงานผลการตรวจสอบกิจการ ปรากฏว่า นางปัทมชยาณี ไพศาสตร์ ผู้ตรวจสอบกิจการ ไม่ได้จัดส่งรายงานผลการตรวจสอบกิจการเป็นลายลักษณ์อักษรให้กับ สอสมธ. แต่ได้ส่งตัวแทนมารายงานด้วยวาจาในวันดังกล่าว

ทั้งที่ สอสมธ. ได้มีหนังสือทวงถามไปยังผู้ตรวจสอบกิจการถึง 3 ครั้ง ครั้งที่ 1 วันที่ 30 มกราคม 2566 หนังสือเชิญมาร่วมประชุมเพื่อให้มารายงานผลการตรวจสอบกิจการประจำเดือนธันวาคม / ประจำปี 2565 ต่อคณะกรรมการดำเนินการ ครั้งที่ 2 วันที่ 8 มีนาคม 2566 เรื่องการส่งรายงานการตรวจสอบกิจการประจำปี 2565 เพื่อเสนอต่อที่ประชุมใหญ่ และครั้งที่ 3 วันที่ 10 มีนาคม 2566 เรื่องแจ้งกำหนดวันประชุมใหญ่ประจำปี 2566 พร้อมแจ้งวาระการรายงานผลการตรวจสอบกิจการประจำปี 2565 ต่อมาผู้ตรวจสอบกิจการได้ตอบกลับมายัง สอสมธ. ตามหนังสือลงวันที่ 15 มีนาคม 2566 ว่า “สหกรณ์ยังปิดบัญชี จัดทำงบการเงินและรายงานทางการเงินยังไม่แล้วเสร็จ จึงยังไม่อาจสรุปผลการตรวจสอบเสนอต่อที่ประชุมใหญ่ได้ตามกำหนด” เป็นเหตุให้ไม่ได้ส่งรายงานผลการตรวจสอบกิจการเป็นลายลักษณ์อักษรให้กับสหกรณ์และต่อมาบริษัทจึงได้ส่งเล่มรายงานให้ สอสมธ. ในวันที่ 27 มีนาคม 2566 ทั้งที่ สอสมธ. ได้ปิดบัญชีและจัดทำงบการเงินเสร็จเรียบร้อยแล้วตั้งแต่เดือนมกราคม 2566 เพียงแต่ผู้สอบบัญชียังไม่รับรองงบการเงิน ดังนั้น เพื่อความชัดเจนในเรื่องนี้ สอสมธ. จึงได้มีหนังสือสอบถามไปยังกรมตรวจบัญชีสหกรณ์เกี่ยวกับการนำส่งรายงานผลการตรวจสอบกิจการดังกล่าวว่า เมื่อสิ้นปีบัญชีงบประมาณของสหกรณ์แล้ว ผู้ตรวจสอบกิจการจะต้องส่งรายงานการตรวจสอบกิจการให้กับสหกรณ์เมื่อใดและต้องนำเสนอรายงานนี้ต่อที่ประชุมใหญ่อีกหรือไม่

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ได้มีหนังสือตอบ สอสมธ. เมื่อวันที่ 3 พฤษภาคม 2566 ความว่า ผู้ตรวจสอบกิจการต้องตรวจสอบจากรายการบัญชีและงบการเงินที่สหกรณ์จัดทำขึ้น โดยงบการเงินของสหกรณ์ที่ผู้ตรวจสอบกิจการต้องตรวจสอบไม่จำเป็นต้องเป็นงบการเงินที่ผู้สอบบัญชีได้แสดงความเห็นต่องบการเงินแล้วแต่อย่างใด กรณีสหกรณ์จัดทำงบการเงินเสร็จเรียบร้อยแล้วแต่ผู้สอบบัญชียังมิได้แสดงความเห็นต่องบการเงิน มิใช่เหตุผลที่ผู้ตรวจสอบกิจการจะไม่ส่งรายงานผลการตรวจสอบกิจการต่อที่ประชุมใหญ่ เพราะผู้ตรวจสอบกิจการต้องตรวจสอบความถูกต้องของรายการบัญชี และงบการเงินที่สหกรณ์จัดทำขึ้น รวมทั้งสามารถชี้แจงขอบเขตและเงื่อนไขการตรวจสอบไว้ในรายงานผลการตรวจสอบกิจการที่เสนอต่อที่ประชุมใหญ่ได้ สำหรับระยะเวลาที่ต้องรายงานระเบียบมิได้กำหนดว่าต้องส่งรายงานภายในกี่วันหลังการตรวจสอบกิจการแล้วเสร็จ ดังนั้นการที่ผู้ตรวจสอบกิจการสามารถส่งรายงานและรายงานผลการตรวจสอบได้ก็ถือว่าปฏิบัติหน้าที่ตามระเบียบแต่ก็ควรให้สามารถใช้ประโยชน์ได้ทันการ เพราะฉะนั้น ในการประชุมใหญ่สามัญครั้งที่ 1/2566 ผู้ตรวจสอบกิจการประจำปี 2565 ไม่ต้องนำเสนอรายงานผลการตรวจสอบกิจการอีก เพราะได้เสนอด้วยวาจาในที่ประชุมใหญ่สามัญประจำปี 2566 ไปเรียบร้อยแล้ว อย่างไรก็ตามในแง่การส่งรายงานล่าช้าไม่เป็นไปตามข้อตกลงตามหนังสือเสนอบริการ อาจพิจารณาความรับผิดชอบต่อไป

ดังนั้น สอสมธ.จึงขอส่งรายงานผลการตรวจสอบกิจการประจำปี 2565 ให้สมาชิกทราบ

สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จำกัด

รายงานการตรวจสอบกิจการ
สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จำกัด
ประจำปี 2565

เสนอ ที่ประชุมใหญ่สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จำกัด

ตามที่ประชุมใหญ่สามัญประจำปี 2564 เมื่อวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2565 ได้มีมติเลือก บริษัท เอ็น.เอส.เค.สอบบัญชี และกฎหมาย จำกัด เป็นผู้ตรวจสอบกิจการของสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จำกัด สำหรับปีสิ้นสุด วันที่ 31 ธันวาคม 2565 ในฐานะ 1 นิติบุคคล บริษัทฯ ได้ส่งคณะเข้าตรวจสอบกิจการของสหกรณ์ อย่างสม่ำเสมอ และได้รายงานผลการตรวจสอบต่อคณะกรรมการดำเนินการเป็นประจำทุกเดือนแล้วนั้น จึงขอสรุปผลการตรวจสอบ ด้านต่าง ๆ ตลอดจนข้อสังเกตที่เกี่ยวข้อง สำหรับการดำเนินงานประจำปี 2565 โดยสรุปดังนี้

1. วัตถุประสงค์และขอบเขตของการตรวจสอบ

1. ตรวจสอบการดำเนินงานทั้งปวงของสหกรณ์ ทั้งด้าน การปฏิบัติเกี่ยวกับการเงิน การบัญชี และด้าน ปฏิบัติการในการดำเนินธุรกิจตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับ ของสหกรณ์ รวมถึงการประเมินผลการ ควบคุมภายใน การรักษาความปลอดภัยของข้อมูลสารสนเทศ ของสหกรณ์ และการตรวจสอบในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้
 - 1.1 ตรวจสอบความถูกต้องของการบันทึกบัญชีเพื่อให้เป็นไปตามแบบและรายการที่นายทะเบียน สหกรณ์กำหนด
 - 1.2 ประเมินความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลการดำเนินงานของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์
 - 1.3 สอบทานระบบการปฏิบัติงานของสหกรณ์ เพื่อให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ข้อบังคับ และระเบียบของสหกรณ์ รวมถึงคำสั่งของส่วนราชการที่กำกับดูแลกำหนดให้ต้องปฏิบัติ
 - 1.4 ตรวจสอบและสอบทานระบบการควบคุม คุณแลร์รักษาทรัพย์สินของสหกรณ์ วิเคราะห์และประเมินผล ความมีประสิทธิภาพในการใช้ทรัพย์สินของสหกรณ์ เพื่อให้การใช้ทรัพย์สินเป็นไปอย่างเหมาะสม และคุ้มค่า
2. ตรวจสอบรายงานทางการเงิน
3. ตรวจสอบการบริหารความเสี่ยง
4. ตรวจสอบการบริหารด้านสินเชื่อ
5. ตรวจสอบการบริหารด้านการลงทุน
6. ตรวจสอบการบริหารสภาพคล่อง
7. ตรวจสอบระบบการควบคุมภายในและการปฏิบัติงานทั่วไป

2. สถานะกิจการของสหกรณ์

2.1 ที่มาของทุนดำเนินงานและทางใช้ไปของทุนดำเนินงานของสหกรณ์ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2565 ดังนี้

ทางใช้ไปของทุนดำเนินงาน (ด้านสินทรัพย์)	ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2565		ที่มาของทุนดำเนินงาน (ด้านหนี้สินและทุน)	ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2565	
	จำนวนเงิน (หน่วย:ล้านบาท)	ร้อยละ		จำนวนเงิน (หน่วย:ล้านบาท)	ร้อยละ
เงินสดและเงินฝากธนาคาร	1,866.25	4.55	เงินรับฝาก	17,703.01	43.14
เงินฝากสหกรณ์อื่น	1,000.00	2.44	เงินกู้ยืม	9,305.00	22.68
ลูกหนี้เงินกู้และดอกเบี้ยค้างรับ-สุทธิ	12,519.93	30.50	หนี้สินอื่น	5,296.07	12.91
เงินลงทุนในหลักทรัพย์	25,992.47	63.35	รวมหนี้สิน	32,304.08	78.73
ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์-สุทธิ	2.93	0.01	ทุนเรือนหุ้น	6,887.55	16.79
สินทรัพย์ไม่มีตัวตน	6.72	0.02	ทุนสำรอง	1,678.95	4.09
สินทรัพย์อื่น-สุทธิ	233.88	0.57	ทุนสะสมตามข้อบังคับ	107.65	0.26
ค่าเพื่อการปรับมูลค่าเงินลงทุน	(353.07)	(0.86)	กำไร(ขาดทุน)จากเงินลงทุนที่ยังไม่เกิดขึ้น	(353.07)	(0.86)
ค่าเพื่อการค้ำยาค่าหุ้นกู้	(236.50)	(0.58)	กำไรสุทธิประจำปี	407.45	0.99
			รวมทุนของสหกรณ์	8,728.53	21.27
รวมสินทรัพย์	41,032.61	100.00	รวมหนี้สินและทุนสหกรณ์	41,032.61	100.00

ที่มาของทุนดำเนินงานของสหกรณ์ ส่วนใหญ่มาจากการระดมเงินรับฝาก สูงสุดร้อยละ 43.14 รองลงมาคือ การกู้ยืมจากภายนอกร้อยละ 22.68 และมาจากการระดมหุ้นจากสมาชิกร้อยละ 16.79

ทุนดำเนินงานที่ได้มา ส่วนใหญ่สหกรณ์นำไปลงทุนในหลักทรัพย์มากที่สุดร้อยละ 63.35 ให้กู้ยืมแก่สมาชิก และสหกรณ์อื่นร้อยละ 30.50 นอกจากนี้เพื่อดำรงสภาพคล่อง สหกรณ์นำเงินไปฝากกับธนาคารและสหกรณ์อื่นรวมกัน ร้อยละ 6.99

จากตารางนี้ สรุปได้ว่าเงินออมของสมาชิกถูกนำไปหาผลตอบแทนด้วยการลงทุนในหลักทรัพย์มากกว่าการให้กู้ยืม เนื่องจากสถานการณ์ธุรกิจสินเชื่อบริหารระบบสหกรณ์มีการชะลอตัวต่อเนื่องมาจากปีก่อนๆ

2.2 ผลประกอบการเปรียบเทียบกับงบประมาณ

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2565 สหกรณ์มีรายได้ ค่าใช้จ่าย และกำไร เมื่อเปรียบเทียบกับประมาณการ ดังนี้

รายการ	ประมาณการ	เกิดขึ้นจริง (ม.ค.- ธ.ค. 2565)	ทำได้ สูง(ต่ำ)กว่า ตามประมาณการ	ทำได้ร้อยละ ของประมาณ การ
รายได้				
ดอกเบี้ยรับจากเงินให้กู้แก่สมาชิก	243,430,000.00	236,347,061.00	(7,082,939.00)	97.09
ดอกเบี้ยรับจากเงินให้กู้แก่สหกรณ์ อื่น	173,280,000.00	171,557,022.80	(1,722,977.20)	99.01
ดอกเบี้ยรับจากเงินฝากธนาคาร	900,000.00	441,766.66	(458,233.34)	49.09
ดอกเบี้ยรับจากเงินฝากสหกรณ์อื่น	88,500,000.00	46,952,739.87	(41,547,260.13)	53.05
ผลตอบแทนจากเงินลงทุน	782,910,000.00	851,635,539.77	68,725,539.77	108.78
รายได้อื่น ๆ	40,000.00	157,530.46	117,530.46	393.83
รวม	1,289,060,000.00	1,307,091,660.56	18,031,660.56	101.40
ค่าใช้จ่าย				
ค่าใช้จ่ายดอกเบี้ยและการลงทุน	808,810,000.00	787,974,045.37	(20,835,954.63)	97.42
หนี้สูญและหนี้สงสัยจะสูญ	8,000,000.00	21,061,434.03	13,061,434.03	263.27
ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่	39,277,300.00	35,802,057.13	(3,475,242.87)	91.15
ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับอาคารสถานที่ และอุปกรณ์	6,500,000.00	3,795,878.68	(2,704,121.32)	58.40
ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับสมาชิก	13,700,000.00	12,510,260.00	(1,189,740.00)	91.32
ค่าใช้จ่ายดำเนินงานอื่น	22,381,000.00	38,500,816.07	16,119,816.07	172.02
รวม	898,668,300.00	899,644,491.28	976,191.28	100.11
กำไรสุทธิ	390,391,700.00	407,447,169.28	17,055,469.28	104.37

การดำเนินงานสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2565 สหกรณ์ดำเนินงานมีรายได้รวมสูงกว่าประมาณการ จำนวน 18.03 ล้านบาท แต่มีค่าใช้จ่ายโดยรวมเกินกว่าประมาณการประจำปีเล็กน้อย ทำให้สหกรณ์ดำเนินงานมีรายได้สูงกว่าค่าใช้จ่าย เป็นจำนวน 407,447,169.28 บาท (ร้อยละ 104.37 ของประมาณการกำไรประจำปี 2565)

2.3 ผลการดำเนินงานตามเป้าหมาย

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2565 สหกรณ์มีผลการดำเนินงานเมื่อเปรียบเทียบกับเป้าหมาย ดังนี้

รายการ	เป้าหมายปี 2565	ทำได้ (ม.ค.- ธ.ค.2565)		ทำได้ สูง(ต่ำ) กว่าเป้าหมาย	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
สมาชิกเข้าใหม่ (ราย)*	300	318	106.00	18	6.00
มี ทุนดำเนินงาน (บาท)	39,505,200,000.00	35,871,612,003.43	90.80	(3,633,587,996.57)	(9.20)
- ทุนเรือนหุ้น	7,049,400,000.00	6,887,544,960.00	97.70	(161,855,040.00)	(2.30)
- เงินรับฝาก	23,248,760,000.00	17,703,007,150.18	76.15	(5,545,752,849.82)	(23.85)
- ทุนสำรอง ทุนสะสมและ กองทุน	2,022,040,000.00	1,976,059,893.25	97.73	(45,980,106.75)	(2.27)
- เงินกู้ยืม	7,185,000,000.00	9,305,000,000.00	129.51	2,120,000,000.00	29.51
มี เงินให้กู้และการลงทุน (บาท)	39,519,300,000.00	38,531,589,651.53	97.50	(987,710,348.47)	(2.50)
- เงินให้กู้แก่สมาชิก	5,541,530,000.00	5,212,054,747.14	94.05	(329,475,252.86)	(5.95)
- เงินให้กู้แก่สหกรณ์อื่น	5,429,420,000.00	7,327,067,000.00	134.95	1,897,647,000.00	34.95
- เงินลงทุน	28,548,350,000.00	25,992,467,904.39	91.05	(2,555,882,095.61)	(8.95)
คาดจะมีกำไรสุทธิ (บาท)	390,391,700.00	407,447,169.28	104.37	17,055,469.28	4.37

3. ผลการตรวจสอบและข้อสังเกต

3.1 ด้านรายงานทางการเงิน

ณ วันที่ 17 มีนาคม 2566 บริษัทฯ ยังไม่ได้รับรายงานทางการเงินฉบับที่เสนอต่อที่ประชุมใหญ่ ซึ่งได้จัดทำขึ้น โดยคณะกรรมการดำเนินการตามมาตรา 65 และมาตรา 66 ให้ถูกต้องตามความเป็นจริง ทั้งที่ในการตรวจสอบกิจการ ในระหว่างปี บริษัทฯ พบข้อสังเกต ในเรื่อง การรับฝากเงินจากบุคคลที่ไม่มีเลขทะเบียนสมาชิก อาจมีภาษีอากรและเงิน เพิ่มภาษีอากรค้างชำระ มีการให้กู้ยืมที่อาจส่งผลเป็นการฝ่าฝืนต่อระเบียบฯ มีการใช้เอกสารหนังสือรับรองกรมที่ดินที่ น่าจะไม่ถูกต้องแท้จริงจำนวนมาก ประกอบคำขอกู้เงินจากสหกรณ์ ฯ รายละเอียดปรากฏอยู่ในรายงานเฉพาะเรื่องในแต่ละข้อในรายงานนี้ รวมทั้งมีคำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ให้คณะกรรมการดำเนินการแก้ไขในเรื่องที่บริษัทได้ให้ ข้อสังเกตไว้หลายฉบับ แต่ ณ วันที่ 17 มีนาคม 2566 ซึ่งสหกรณ์กำหนดให้เป็นวันประชุมใหญ่สามัญประจำปี สหกรณ์ ยังอยู่ในระหว่างจัดทำงบการเงินประจำปีอยู่ บริษัทฯ ยังไม่ได้รับรายงานทางการเงินครบจนถึงวาระประชุมใหญ่ ซึ่งงบ การเงินของสหกรณ์จะเป็นรายงานที่สำคัญที่สามารถใช้ในการดำเนินการและติดตามผลการแก้ไขตามข้อสังเกตที่ บริษัทฯ ได้เคยตรวจพบไว้ในระหว่างปี จึงเหลือวิสัยที่บริษัทฯ จะสรุปผลการตรวจสอบกิจการ และรายงานการ ตรวจสอบที่เป็นลายลักษณ์อักษรต่อที่ประชุมใหญ่สามัญประจำปีของสหกรณ์ในวันที่ 17 มีนาคม 2566 ได้

อนึ่ง เมื่อสามารถรายงานการตรวจสอบได้แล้วภายหลังจากวันประชุมใหญ่สามัญประจำปี บริษัทฯ ให้นำข้อสังเกตต่องบการเงินและการจัดทำรายงานทางการเงินของสหกรณ์ไว้เป็นเรื่องผลกระทบที่เกี่ยวข้องตามข้อสังเกตในแต่ละข้อแล้ว

3.2 การบริหารความเสี่ยง

3.2.1 เว้นแต่ที่กล่าวไว้ในข้อสังเกต สหกรณ์จัดให้มีคณะกรรมการการบริหารความเสี่ยง ควบคุม กำกับดูแล ติดตามการปฏิบัติงานบริหารความเสี่ยงด้านต่าง ๆ และมีการจัดทำแผนงานบริหารความเสี่ยงให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน

3.3 การบริหารด้านสินเชื่อ

3.3.1 เว้นแต่ที่มีการกล่าวไว้ในข้อสังเกตที่เกี่ยวข้อง สหกรณ์จัดให้มีคณะกรรมการดำเนินการ และคณะกรรมการเงินกู้ ซึ่งมีหน้าที่ควบคุมดูแลการปฏิบัติงานด้านสินเชื่อให้เป็นไปตามที่ระเบียบกำหนดไว้

3.3.2 เว้นแต่ที่มีการกล่าวไว้ในข้อสังเกตที่เกี่ยวข้อง สหกรณ์ได้จัดให้มีการกลั่นกรองคำขอกู้ประเภทพิเศษ วางแนวการตรวจสอบ ติดตามให้เป็นไปตามระเบียบ โดยนำเสนอคณะกรรมการดำเนินการและผู้มีอำนาจในการอนุมัติเงินกู้ฉุกเฉิน

3.3.3 เว้นแต่ที่มีการกล่าวไว้ในข้อสังเกตที่เกี่ยวข้อง สหกรณ์ได้จัดให้มีการพิจารณาคำขออนุมัติเงินกู้สามัญ เงินกู้ข้าราชการนอกระบบ ตรวจสอบ ติดตาม รวมทั้งการวางแนวทางต่าง ๆ เพื่อให้เป็นไปตามระเบียบ และวัตถุประสงค์ของสหกรณ์

3.3.4 เงินให้กู้แก่สหกรณ์อื่น คณะกรรมการการลงทุนเป็นผู้พิจารณากลั่นกรองให้กู้ และเสนอให้คณะกรรมการดำเนินการอนุมัติ

3.4 การบริหารด้านการลงทุน

3.4.1 เว้นแต่ที่มีการกล่าวไว้ในข้อสังเกตที่เกี่ยวข้อง สหกรณ์ได้จัดให้มีคณะกรรมการการลงทุน ควบคุมดูแลการปฏิบัติงานด้านการลงทุนให้เป็นไปตามกฎหมาย ข้อบังคับ ประกาศ มติที่ประชุมใหญ่

3.4.2 สหกรณ์ได้จัดให้มีการศึกษา วิเคราะห์ และกำหนดนโยบายและแผนเกี่ยวกับการลงทุนประจำปี ให้สอดคล้องกับนโยบายด้านการบริหารความเสี่ยงโดยรวมและเสนอคณะกรรมการดำเนินการพิจารณาเพื่อเสนอให้ที่ประชุมใหญ่อนุมัติ

3.4.3 สหกรณ์ได้จัดให้มีการพิจารณาอนุมัติแผนการลงทุนและแผนจัดการการลงทุน ภายใต้ขอบเขตที่คณะกรรมการดำเนินการกำหนด

3.4.4 สหกรณ์ได้จัดให้มีการประเมิน ติดตาม และกำกับดูแลผลประโยชน์จากการลงทุนและจัดให้มีการควบคุมภายในที่เหมาะสม

3.4.5 สหกรณ์ได้จัดให้มีการรายงานผลการปฏิบัติงานให้คณะกรรมการดำเนินการทราบ และรายงานผลการปฏิบัติงานให้ที่ประชุมใหญ่ทราบในรายงานประจำปี

3.5 การบริหารสภาพคล่อง

- 3.5.1 สหกรณ์ได้จัดให้มีการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องเป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง
- 3.5.2 สหกรณ์ได้จัดให้มีการควบคุมดูแลเงินสดที่เก็บไว้ เพื่อบริการสมาชิกและใช้จ่ายให้เพียงพอ รวมทั้งปฏิบัติให้เป็นไปตามที่กำหนดในระเบียบของสหกรณ์
- 3.5.3 สหกรณ์ได้จัดให้มีการควบคุมดูแลการใช้วงเงินกู้ยืม และมีการจัดทำวงเงินเบิกเกินบัญชีไว้กับสถาบันการเงิน
- 3.5.4 สหกรณ์ได้จัดให้มีการฝากเงินไว้กับสหกรณ์อื่น และลงทุนในหลักทรัพย์ที่อยู่ในความต้องการของตลาด หากมีความจำเป็น สามารถถอนเงินหรือจำหน่ายเงินลงทุน เพื่อแก้ไขปัญหาสภาพคล่องได้ทันการณ์
- 3.5.5 สหกรณ์ได้จัดให้มีการจัดทำประมาณการรายรับและรายจ่ายเป็นประจำทุกเดือน

3.6 ระบบการควบคุมภายในและการปฏิบัติงานทั่วไป

- 3.6.1 เว้นแต่จะได้ออกกล่าวไว้เป็นข้อสังเกต การปฏิบัติงานโดยทั่วไป สหกรณ์มีระบบการควบคุมภายในค่อนข้างรัดกุมเหมาะสม
- 3.6.2 เว้นแต่จะได้ออกกล่าวไว้เป็นข้อสังเกต สหกรณ์มีการจัดโครงสร้างองค์กรที่เหมาะสมกับการดำเนินงานของสหกรณ์
- 3.6.3 เว้นแต่จะได้ออกกล่าวไว้เป็นข้อสังเกต สหกรณ์มีการปฏิบัติเป็นไปตามระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยมาตรฐานขั้นต่ำในการควบคุมภายในและการรักษาความปลอดภัยสำหรับสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรที่ใช้โปรแกรมระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ประมวลผลข้อมูล พ.ศ.2553
- 3.6.4 เว้นที่จะมีการกล่าวไว้ในข้อสังเกตที่เกี่ยวข้อง สหกรณ์มีการปฏิบัติตามแนวปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน สำหรับสถาบันการเงินประเภทสหกรณ์

3.7 ข้อสังเกตจากการตรวจสอบ

บริษัทได้ส่งคณะผู้ปฏิบัติงานเข้าตรวจสอบกิจการ และสามารถเริ่มปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างเต็มที่ในเดือนมิถุนายน 2565 เนื่องจากบริษัทได้ถูกจำกัดการเข้าถึงข้อมูลและขาดการร่วมมือตามที่ควรเป็นจากสหกรณ์ ซึ่งต่อมาภายหลังก็ได้รับความร่วมมือจากสหกรณ์มาเป็นลำดับ บริษัทจึงขอสรุปผลการตรวจสอบด้านต่าง ๆ ตลอดจนข้อสังเกตที่เกี่ยวข้อง สำหรับการดำเนินงานประจำปี 2565 ดังต่อไปนี้

3.7.1 ด้านการรับฝากเงินจากบุคคลภายนอกที่อาจไม่ใช่สมาชิก

จากการตรวจสอบบัญชีเงินรับฝากในฐานะข้อมูลสมาชิกและรายงานผลการตรวจสอบประจำเดือนพฤษภาคม 2565 พบว่า สหกรณ์มีบัญชีเงินรับฝากที่รหัสสมาชิกไม่มีอยู่ในทะเบียนสมาชิกสหกรณ์ จำนวนถึง 11,765 บัญชี เป็นเงินจำนวน 10,404.59 ล้านบาท การรับฝากเงินจากบุคคลดังกล่าวอาจมิใช่บุคคลตามมาตรา 46(5) แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม สหกรณ์ย่อมไม่มีอำนาจรับฝากเงิน แต่เนื่องจากเป็นเรื่องสำคัญเกี่ยวกับอำนาจระทำการของสหกรณ์ บริษัทฯ จึงต้องให้ข้อสังเกตไว้อย่างสำคัญ แต่บริษัทไม่มีหน้าที่วินิจฉัยเป็นเด็ดขาดว่าการรับฝากเงินของสหกรณ์ดำเนินการชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ เนื่องจากการดำเนินงานของสหกรณ์

ให้เป็นไปตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ย่อมเป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ ซึ่งต้อง ทบทวนว่าเงินรับฝากจากบุคคลหรือหน่วยงานดังกล่าวได้เป็นไปตามกฎหมายแล้วหรือไม่

ทั้งนี้ เงินรับฝากที่มีข้อสังเกตดังกล่าว มียอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2565 จำนวน 11,022 บัญชี เป็นเงินรวม 9,830.79 ล้านบาท หากข้อเท็จจริงเป็นที่ยุติว่าสหกรณ์ไม่อาจรับฝากเงินจากบุคคลกลุ่มดังกล่าวได้ ดอกเบี้ย ที่ผู้ฝากได้รับไปนั้นย่อมไม่ได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษีตามมาตรา 42(8)(ข) แห่งประมวลรัษฎากร ส่งผลให้เป็นเงินได้ พียงประเมินตามตามมาตรา 40 (4) (ก) แห่งประมวลรัษฎากร สหกรณ์มีหน้าที่ต้องหักภาษี ณ ที่จ่ายในอัตราร้อยละ 15 ทุกครั้งที่จ่ายเงินได้ ทั้งนี้ตามมาตรา 50(2)(ข) แห่งประมวลรัษฎากร

สรุปผลกระทบจากเรื่องที่ตรวจพบ

ไม่สอดคล้องกับกฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบของสหกรณ์

- หากข้อเท็จจริงยุติตามข้อสังเกตของผู้ตรวจสอบกิจการ สหกรณ์จะค้างชำระค่าภาษีเงินได้บุคคล ธรรมดาหัก ณ ที่จ่าย และเกิดเงินเพิ่มภาษีอากรค้างชำระมาอย่างยาวนานนับแต่วันที่รับฝากเงิน โดยเฉพาะที่รับฝากจาก บุคคลธรรมดาหรือคณะบุคคลที่มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้ ซึ่งน่าจะเกินกว่า 10 ปี ทั้งนี้ แต่ไม่รวมถึงในส่วนที่เป็นการรับ ฝากจากนิติบุคคลซึ่งเป็นมหาวิทยาลัยตามกฎหมายว่าด้วยการก่อตั้งมหาวิทยาลัย รวมทั้งหน่วยงานที่เป็นส่วนราชการ ภายใต้งบประมาณมหาวิทยาลัยซึ่งไม่มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้ตามประมวลรัษฎากร

- มาตรา 46(5) แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม อันเป็นกฎหมายกำหนด ขอบเขตอำนาจอันพึงกระทำได้ของสหกรณ์ โดยคณะกรรมการดำเนินการอันเป็นผู้แทนนิติบุคคลตามกฎหมาย

- ข้อ.5(4) แห่งกฎกระทรวงการดำเนินงานและการกำกับดูแลสหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยู เนียน พ.ศ 2564 ซึ่งกำหนดให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์มีอำนาจหน้าที่กำกับดูแลฝ่ายจัดการให้จัดการงานของ สหกรณ์อย่างมีประสิทธิภาพ และดำเนินกิจการตามกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด

- ข้อ.5(11) แห่งกฎกระทรวงการดำเนินงานและการกำกับดูแลสหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยู เนียน พ.ศ 2564 ซึ่งกำหนดให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ปฏิบัติตามและกำกับดูแลสหกรณ์ให้ดำเนินการตาม กฎหมายว่าด้วยสหกรณ์ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

- ข้อบังคับของสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จำกัด พ.ศ.2545 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ข้อ. 49 ที่กำหนดให้คณะกรรมการดำเนินการมีอำนาจหน้าที่ที่ดำเนินการทั้งปวงของสหกรณ์ฯ ให้เป็นไปตามไป ตามกฎหมาย ระเบียบ คำสั่งของนายทะเบียนสหกรณ์ ตลอดจนข้อบังคับ ระเบียบของสหกรณ์ฯ และมติของที่ประชุมใหญ่

- ข้อบังคับของสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จำกัด พ.ศ.2545 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ข้อ.6 ประกอบ ข้อ.56 ที่กำหนดให้สหกรณ์รับฝากเงินจากสมาชิกหรือสมาชิกสมทบหรือสหกรณ์อื่นตามระเบียบที่ได้รับ ความเห็นชอบจากนายทะเบียนสหกรณ์..

มาตรา 51/1 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม อันเกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ ของคณะกรรมการ ซึ่งกำหนดให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ กรรมการ หรือผู้จัดการต้องปฏิบัติหน้าที่ให้เป็น ไป ตามกฎหมาย วัตถุประสงค์ ขอบเขตแห่งการดำเนินกิจการที่จะพึงดำเนินการได้ของสหกรณ์ ข้อบังคับของสหกรณ์ และ มติที่ประชุมใหญ่ ทั้งนี้ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตและระมัดระวังรักษาประโยชน์ของสหกรณ์หรือสมาชิก

ผลการแก้ไขหรือคำชี้แจงตามข้อสังเกต

ต่อมา นายทะเบียนสหกรณ์ ได้มีการส่งผู้ตรวจการสหกรณ์เข้าตรวจสอบการดำเนินงานตามข้อสังเกตและมีการคำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ที่ (สสพ.1)23/2565 ตั้ง ณ วันที่ 13 กันยายน 2565 ที่เกี่ยวข้องที่สำคัญ ดังนี้

คำสั่งข้อ.2 (2) ให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ แก้ไขข้อบกพร่อง โดยอาศัยข้อเท็จจริงตามรายงานการตรวจสอบกิจการและตามรายงานของผู้ตรวจการสหกรณ์ซึ่งผู้ตรวจเงินรับฝากของสหกรณ์ในลักษณะเดียวกับผู้ตรวจสอบกิจการ จำนวน 182 บัญชี อันขัดกับมาตรา 46(5) แห่ง พรบ.สหกรณ์ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม และขัดต่อข้อบังคับของสหกรณ์ฯ ข้อ 6(3) อันมีลักษณะเป็นการเอื้อประโยชน์ให้แก่บุคคลอื่นซึ่งมิใช่สมาชิกของสหกรณ์ให้ได้รับประโยชน์จากการยกเว้นภาษีเงินได้สำหรับดอกเบี้ยเงินฝากที่ได้รับจากสหกรณ์ โดยให้คณะกรรมการดำเนินการ

● กรณีเงินรับฝากประจำ

คำสั่งข้อ 2.1 ให้ระงับการรับฝากเงินประเภทประจำจากบุคคลที่มีได้เป็นสมาชิกของสหกรณ์ และดำเนินการคืนเงินรับฝากให้แก่บุคคลทั้งหมดนั้น ตามกำหนดระยะเวลาที่รับฝากเงิน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่ง โดยคำนึงถึงสภาพคล่องทางการเงินของสหกรณ์ในขณะนั้น ประกอบด้วย

● กรณีเงินรับฝากออมทรัพย์

คำสั่งข้อ 2.2 ให้ระงับการรับฝากเงินประเภทออมทรัพย์จากบุคคลที่มีได้เป็นสมาชิกของสหกรณ์ และดำเนินการคืนเงินรับฝากแก่บุคคลทั้งหมดนั้น ภายใน 180 วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่ง โดยคำนึงถึงสภาพคล่องทางการเงินของสหกรณ์ในขณะนั้นประกอบด้วย หากสหกรณ์คาดว่าจะไม่สามารถคืนเงินรับฝากให้กับบุคคลที่มีได้เป็นสมาชิกของสหกรณ์ ได้ครบภายในระยะเวลาที่กำหนด สหกรณ์อาจพิจารณาจัดทำแผนการถอนเงินรับฝากคืนแก่บุคคลที่มีได้เป็นสมาชิกของสหกรณ์ เพื่อเสนอต่อนายทะเบียนสหกรณ์พิจารณา ทั้งนี้ การจัดทำแผนและเสนอแผนการถอนเงินรับฝากดังกล่าว สหกรณ์ต้องเสนอต่อนายทะเบียนสหกรณ์ภายใน 90 วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่งนี้

ต่อมา คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ ได้ชี้แจงต่อนายทะเบียนสหกรณ์และ เมื่อวันที่ 4 มกราคม 2566 ก็ได้ชี้แจงแก่บริษัทฯ ด้วย โดยอ้างอิงเรื่องสิทธิในการรับฝาก ใจความทำนองว่าบุคคลกลุ่มดังกล่าวเป็นสมาชิกสมทบ แต่บริษัทฯ ก็ไม่อาจรับฟังให้เป็นที่สรุปได้แน่ชัดว่าสหกรณ์ยืนยันว่าเงินรับฝากกลุ่มดังกล่าวสหกรณ์รับฝากชอบด้วยกฎหมาย และข้อบังคับที่เกี่ยวข้องด้วยเหตุความเป็นสมาชิกสมทบแล้วหรือไม่

อย่างไรก็ดีสหกรณ์ก็ได้ทำหน้าที่หรือประเด็นสมาชิกสมทบและสิทธิการรับฝากไปยังนายทะเบียนสหกรณ์ด้วย ซึ่งนายทะเบียนสหกรณ์ได้มีหนังสือตอบข้อหารือตามหนังสือที่ กษ 1109/733 ลงวันที่ 13 มีนาคม 2566 ได้วินิจฉัยเรื่องสมาชิกสมทบไว้อย่างสำคัญคือ

1. การรับสมาชิกสมทบทั้งบุคคลธรรมดาและนิติบุคคล ต้องเกิดจากอำนาจตามข้อบังคับของสหกรณ์
2. ผู้ที่อ้างว่าเป็นสมาชิกสมทบนั้น ต้องเคยยื่น ใบสมัครเข้าเป็นสมาชิกสหกรณ์ตามขั้นตอน
3. หากไม่เป็นสมาชิกสมทบ สหกรณ์ย่อมไม่มีอำนาจรับฝากเงินจากบุคคลดังกล่าว
4. หากข้อเท็จจริงเป็นที่ยุติชัดเจนว่าผู้ฝากเงินตามข้อสังเกตไม่เป็นสมาชิกสมทบ ไม่มีสิทธิฝากเงินในสหกรณ์ ย่อมเป็นผู้มีหน้าที่เสียภาษี รวมทั้งสหกรณ์มีหน้าที่ต้องหักภาษี ณ ที่จ่าย และนำส่งต่อกรมสรรพากรให้เป็นไปตามกฎหมายต่อไป

บริษัทฯ ได้อาศัยอำนาจของผู้ตรวจสอบกิจการเข้าตรวจสอบการดำเนินงานของสหกรณ์อีกครั้งหนึ่ง เมื่อ 13 มีนาคม 2566 (วันเดียวกับที่นายทะเบียนสหกรณ์มีคำวินิจฉัยตามข้อหารือ) แต่เนื่องจากกระบวนการหารือนายทะเบียนสหกรณ์ กระชั้นชิดต่อกำหนดการประชุมใหญ่ของสหกรณ์ คณะกรรมการดำเนินการจึงให้ทำการปรับปรุง

บัญชีซึ่งกระทบต่อการแสดงรายการในงบการเงินของสหกรณ์ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2565 ซึ่งเสนอต่อที่ประชุมใหญ่ ดังนี้

1.) ปรับปรุงเงินฝากจำนวน 4,883.62 ล้านบาท (หรือคิดเป็นร้อยละ 21.62 ของเงินฝากทั้งสิ้นของสหกรณ์) ไปบันทึกไว้ที่บัญชีหนี้สินเงินรับฝากรอส่งคืน โดยที่บริษัทฯ ไม่ได้รับหลักฐานว่า การปรับปรุงงบการเงินโดยวิธีการลดเงินรับฝากไปรอจ่ายคืนจำนวนมากเช่นนี้ เป็นเพียงการปรับปรุงทางบัญชีโดยที่สหกรณ์ยังมิได้มีการยกเลิกการฝากตามความเป็นจริง หรือเกิดจากนิติกรรมการบอกเลิกสัญญาฝากทรัพย์ หรือมีการกล่าวอ้างเหตุแห่งโมฆะกรรม อย่างถูกต้องตามกฎหมายหรือระเบียบขั้นตอนแล้วหรือไม่ อย่างไร ซึ่งจากหลักฐานที่บริษัทฯ ได้รับข้อเท็จจริงดังกล่าวอย่างใด (อ้างอิงมติคณะกรรมการดำเนินการชุดที่ 51 ครั้งที่ 7/2566 เมื่อวันที่ 9 มีนาคม 2566 ตามที่ปรากฏในหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ.10 และตามรายงานของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ลงวันที่ 17 มีนาคม 2566

2.) ให้บันทึกค่าใช้จ่ายภาษีออกแทนและเงินเพิ่ม จำนวน 15.50 ล้านบาท (หรือคิดเป็นร้อยละ 1.18 ของรายได้ และบันทึกประมาณการภาระหนี้สินภาษีเงินหัก ณ ที่จ่ายค้างจ่ายและเงินเพิ่มภาษีอากรค้างชำระด้วยจำนวนเดียวกัน โดยแยกเป็นภาษีหัก ณ ที่จ่ายค้างจ่ายและเงินเพิ่มค้างชำระกรณีผู้ฝากเป็นบุคคลธรรมดา จำนวน 5.16 ล้านบาท และภาษีในส่วนที่ผู้ฝากเป็นนิติบุคคลคำนวณเป็น 2 เท่าของภาษีกรณีบุคคลธรรมดาคือ 10.34 ล้านบาท โดยที่ไม่ปรากฏหลักฐานแก่ผู้ตรวจสอบกิจการว่า ภาษีที่เกี่ยวข้องดังกล่าว ซึ่งยังมีข้อโต้แย้งหรือความเห็นของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ และมีประเด็นตามคำสั่งรวมทั้งผลการหารือนายทะเบียนสหกรณ์ มีการคำนวณที่เป็นไปตามหลักวิชาการหรือกฎหมายว่าด้วยภาษีอากร หรือระเบียบที่เกี่ยวข้อง จนมีความแน่นอนว่าเป็นภาษีเงินได้ค้างชำระรวมทั้งค่าปรับ เงินเพิ่มภาษีอากรค้างชำระอย่างไร (อ้างอิงมติคณะกรรมการดำเนินการชุดที่ 51 ครั้งที่ 9/2566 เมื่อวันที่ 17 มีนาคม 2566 ตามที่ปรากฏตามหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ.16 และตามรายงานของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ลงวันที่ 17 มีนาคม 2566

ผลกระทบต่อการศึกษาข้อมูลในงบการเงินประจำปี 2565

1. แม้บริษัทฯ ในฐานะผู้ตรวจสอบกิจการจะเป็นผู้ตรวจพบและตั้งข้อสังเกตเกี่ยวกับการรับฝากเงินของสหกรณ์ ซึ่งต้องมีการดำเนินการแก้ไขไปตามครรลองที่ควรเป็นเพื่อสร้างบรรทัดฐานที่ดีแก่การดำเนินงานทั้งปวงของสหกรณ์ ซึ่งต้องอาศัยการแก้ไขที่เป็นระบบระเบียบเป็นขั้นตอน ดังนั้น การเร่งรัด บันทึกลดยอดเงินรับฝากของสหกรณ์ลงจำนวนมากถึง 4,883.62 ล้านบาท (หรือคิดเป็นร้อยละ 21.62 ของเงินฝากทั้งสิ้นของสหกรณ์) โดยที่ยังมิได้ปรากฏหลักฐานการคำนวณแยกแยะให้ชัดเจน รวมทั้งยังมิได้สอดคล้องกับคำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ ไม่ปรากฏหลักฐานทางนิติกรรมหรือสัญญาหรือการอ้างอิงข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เป็นการปรับปรุงงบการเงินที่น่าจะส่งผลให้งบการเงินของสหกรณ์ไม่ถูกต้องตามความเป็นจริง ไม่สอดคล้องกับมาตรา 65 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม และไม่เข้าหลักเกณฑ์การรับรู้รายการหนี้สินตามข้อ.8 วรรคสาม ประกอบข้อ.9 วรรคสองของระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ว่าด้วยการบัญชีของสหกรณ์ ฯ พ.ศ.2563

2. แม้บริษัทฯ ในฐานะผู้ตรวจสอบกิจการจะเป็นผู้ตรวจพบและตั้งข้อสังเกตเกี่ยวกับการรับฝากเงินของสหกรณ์ และตั้งข้อสังเกตว่าสหกรณ์อาจค้างชำระภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย แต่ข้อสังเกตของบริษัทฯ ตั้งอยู่บนพื้นฐานของประมวลรัษฎากร สหกรณ์อาจค้างชำระภาษีดังกล่าวเฉพาะต่อการจ่ายดอกเบี้ยแก่บุคคลธรรมดาหรือคณะบุคคลที่มีหน้าที่เสียภาษี ไม่รวมถึงนิติบุคคลที่เป็นมหาวิทยาลัยและหน่วยงานในสังกัดซึ่งมิใช่ผู้มีหน้าที่เสียภาษีตามมาตรา 39 แห่งประมวลรัษฎากร สหกรณ์จึงไม่มีหน้าที่หักภาษี ณ ที่จ่ายในกรณีดังกล่าว ซึ่งถ้าหากจะมีนิติบุคคลที่ต้องเสียภาษีบริษัทฯ ก็ไม่พบหลักฐานว่าการคำนวณภาษีในกรณีนี้ ได้เกิดขึ้นบนพื้นฐานของข้อเท็จจริงใด เป็นนิติบุคคลกลุ่มใด

ดังนั้น การปรับปรุงงบการเงิน โดยบันทึกค่าใช้จ่ายภาษีออกแทนนิติบุคคลและเงินเพิ่ม จำนวน 10.34 ล้านบาท เป็นค่าใช้จ่ายหักจากผลกำไร จึงเป็นการปรับปรุงงบการเงินที่น่าจะส่งผลให้งบการเงินของสหกรณ์ไม่ถูกต้องตามความเป็นจริง ไม่สอดคล้องกับมาตรา 65 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ไม่เข้าหลักเกณฑ์การรับรู้รายการค่าใช้จ่าย ตามข้อ.8 วรรคห้า ประกอบกับข้อ.9 วรรคสอง แห่งระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยการบัญชีของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร พ.ศ.2563 เนื่องจากไม่มีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ที่สหกรณ์จะต้องหักและนำส่งภาษีดังกล่าว ประกอบกับไม่มีหลักฐานว่าการบันทึกภาษีเงินได้นิติบุคคลหัก ณ ที่จ่ายรวมทั้งเงินเพิ่มค้างชำระ 2 เท่าของภาษีเงินได้นิติบุคคลธรรมดาหัก ณ ที่จ่าย นั้น เป็นการคำนวณที่ถูกต้องตามประมวลรัษฎากรอย่างน่าเชื่อถืออย่างไร

แม้บริษัทฯ จะเป็นผู้ตรวจพบว่าสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จำกัด อาจมีการรับฝากเงินจากบุคคลภายนอก ซึ่งมีทั้งบุคคลธรรมดาและนิติบุคคล จำนวนมาก ซึ่งส่งผลให้สหกรณ์ฯ อาจมีภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย และเงินเพิ่มค้างชำระต่อกรมสรรพากร ซึ่งสหกรณ์สามารถนำข้อสังเกตของบริษัทฯ ไปพิจารณาคำนวณหาจำนวนเงินที่เกี่ยวข้องให้แน่นอนเสียก่อน เนื่องจากผู้ฝากเงินที่มีปัญหา อาจมีทั้งบุคคลธรรมดา และอาจมีนิติบุคคลซึ่งมีหน้าที่เสียภาษี และมีนิติบุคคลซึ่งไม่มีหน้าที่เสียภาษีอย่างชัดเจน เมื่อได้จำนวนเงินที่แน่นอน นำเชื่อถือแล้ว จึงค่อยนำมาปรับปรุงเป็นหนี้สินหรือค่าใช้จ่ายในงบการเงินได้ ทั้งยังมีเหตุผลแห่งความเอื้ออาทรระหว่างสหกรณ์กับหน่วยงานอันเป็นต้นสังกัดของสมาชิกที่เป็นนิติบุคคล ซึ่งต้องดำเนินการหาข้อยุติให้ชัดเจนเสียก่อน เพื่อมิให้สหกรณ์และสมาชิกต้องได้รับผลกระทบเกินจำเป็น ดังนั้น ด้วยความเคารพต่อการดำเนินงานและต่อความเห็นของผู้สอบบัญชีของสหกรณ์ บริษัทฯ ไม่อาจเห็นพ้องด้วยต่อปรับปรุงงบการเงินสำหรับปีสิ้นสุด ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2565 ของสหกรณ์ในกรณีดังกล่าว

3.7.2 ด้านการปฏิบัติตามข้อบังคับ และระเบียบการให้สินเชื่อของสหกรณ์

จากการสุ่มตรวจสอบการให้กู้เงินประเภทพิเศษของสหกรณ์ บริษัทฯ มีข้อสังเกตไว้ในส่วนของการพิจารณาหลักประกันสำหรับเงินกู้พิเศษ ของสหกรณ์ โดยเฉพาะตั้งแต่ปี 2565 ย้อนไปอย่างน้อยรวม 5 ปี พบข้อสังเกตที่คล้าย กันจำนวนมาก ส่วนใหญ่เกิดขึ้นตั้งแต่ปี 2564 ย้อนหลัง ไป คือ

การให้สินเชื่อที่มีการพิจารณาหลักประกันที่เป็นอสังหาริมทรัพย์ปลอดภาระจำนองสำหรับเงินกู้พิเศษ ซึ่งไม่มี “หลักเกณฑ์การประเมินราคาที่ดินที่สหกรณ์กำหนดที่ได้ประกาศให้สมาชิกทราบ” ซึ่งจะใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาสินเชื่อและแนวทางการพิจารณาหลักประกัน

● การให้สินเชื่อที่มีการนำแผนการก่อสร้างอาคารซึ่งยังไม่มีรูปร่าง ไม่มีราคาและยังไม่อาจถือเอาได้ ไม่มีสภาพเป็น “อสังหาริมทรัพย์” ในเวลาที่สมาชิกกู้ยืมเงิน และนำมารับจำนองเป็นหลักประกันหนี้เงินกู้พิเศษในฐานะ “อสังหาริมทรัพย์” ซึ่งไม่มีอยู่จริงในเวลาพิจารณาเงินกู้

ส่งผลให้มีการยอมรับให้มีสมาชิกจำนวนหนึ่งนำที่ดินเปล่าราคาต่ำมาเป็นหลักประกันเงินด้วยจำนวนเงินกู้ที่สูงได้ โดยพิจารณาแผนการก่อสร้างอาคารซึ่งยังไม่มีสภาพเป็น “อสังหาริมทรัพย์” ในเวลาที่สมาชิกกู้ยืมเงิน และนำมาจำนองเป็นหลักประกัน เป็นข้อพิจารณาในการให้สินเชื่อ อันอาจส่งผลเป็นการให้สินเชื่อที่ฝ่าฝืนต่อระเบียบและข้อบังคับอย่างสำคัญ ซึ่งคณะกรรมการควรดำเนินการให้เป็นไปตามข้อบังคับในส่วนที่เป็นการควบคุมหลักประกันและข้อบังคับที่ว่าด้วยคณะกรรมการด้วย

ตารางแสดงตัวอย่างผลต่างการอนุมัติเงินกู้ โดยนำแบบแปลนก่อสร้างมาคิดมูลค่าเป็นหลักประกัน

สัญญา	จำนวนเงินอนุมัติ	มูลค่าหลักประกันที่มีอยู่ ณ วันพิจารณาเงินกู้				อนุมัติจ่ายเงินกู้สูงกว่าหลักประกัน
		ทุนเรือนหุ้น	ที่ดิน	สิ่งปลูกสร้าง	รวม	
	1,700,000.00	0.00	275,000.00	112,200.00	387,200.00	1,312,800.00
	2,362,000.00	114,000.00	384,000.00	0.00	498,000.00	1,864,000.00
	1,444,000.00	116,000.00	520,000.00	0.00	636,000.00	808,000.00
	2,639,000.00	25,000.00	647,500.00	0.00	672,500.00	1,966,500.00
	1,840,000.00	25,900.00	637,500.00	0.00	663,400.00	1,176,600.00
	3,500,000.00	0.00	2,000,000.00	0.00	2,000,000.00	1,500,000.00
	2,486,000.00	8,000.00	202,825.00	0.00	210,825.00	2,275,175.00
	1,500,000.00	17,000.00	400,000.00	0.00	417,000.00	1,083,000.00
	1,214,000.00	207,000.00	185,200.00	0.00	392,200.00	821,800.00
รวมทั้งสิ้น	18,685,000.00	512,900.00	5,252,025.00	112,200.00	5,877,125.00	12,807,875.00

จากตารางด้านบน สรุปผลต่างเบื้องต้นจากการพิจารณาเงินกู้ประเภทพิเศษของสหกรณ์ จำนวน 9 สัญญา โดยมีมูลค่าหลักประกัน ณ วันพิจารณาเงินกู้ต่ำกว่าวงเงินที่สหกรณ์อนุมัติเงินกู้ให้แก่สมาชิก เป็นจำนวน 12.80 ล้านบาท ซึ่งสหกรณ์ควรตรวจสอบมูลค่าหลักประกันเงินกู้พิเศษของสัญญาอื่น ๆ ว่า ณ วันที่พิจารณาเงินกู้นั้นมีหลักประกันเพียงพอกับวงเงินกู้หรือไม่อย่างไร อีกทั้ง ควรทบทวนมูลค่าหลักประกันของเงินให้กู้ประเภทพิเศษที่ยังคงมียอดคงเหลืออยู่เพียงพอหรือไม่ เพื่อป้องกันความเสียหายหากลูกหนี้ไม่สามารถชำระหนี้ได้ตามสัญญา

สรุปผลกระทบจากเรื่องที่ตรวจพบ

อาจก่อให้เกิดความเสียหาย และไม่สอดคล้องกับกฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบของสหกรณ์

- สหกรณ์อาจได้รับความเสียหายในทางแพ่งจากการที่หลักประกันมีมูลค่าไม่เพียงพอต่อจำนวนหนี้ที่ได้อนุมัติให้กู้ไป
- ไม่สอดคล้องกับข้อบังคับของสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จำกัด ข้อ.61 ประกอบข้อ.21.1 แห่งระเบียบสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จำกัด ว่าด้วยเงินกู้พิเศษ พ.ศ.2548 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
- ไม่สอดคล้องกับข้อ.5(4) แห่งกฎกระทรวงการดำเนินงานและการกำกับดูแลสหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนียน พ.ศ 2564 ซึ่งกำหนดให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์มีอำนาจหน้าที่กำกับดูแลฝ่ายจัดการให้จัดการงานของสหกรณ์อย่างมีประสิทธิภาพ และดำเนินกิจการตามกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด

● ไม่สอดคล้องกับข้อ.5(11) แห่งกฎกระทรวงการดำเนินงานและการกำกับดูแลสหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนียน พ.ศ 2564 ซึ่งกำหนดให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ปฏิบัติตามและกำกับดูแลสหกรณ์ให้ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

● ไม่สอดคล้องกับข้อบังคับของสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จำกัด พ.ศ.2545 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ข้อ.49 ที่กำหนดให้คณะกรรมการดำเนินการมีอำนาจหน้าที่ที่ดำเนินการทั้งปวงของสหกรณ์ฯ ให้เป็นไปตามไปตามกฎหมาย ระเบียบ คำสั่งของนายทะเบียนสหกรณ์ ตลอดจนข้อบังคับ ระเบียบของสหกรณ์ฯ และมติของที่ประชุมใหญ่

● ไม่สอดคล้องกับมาตรา 51/1 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม อันเกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ซึ่งกำหนดให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ กรรมการ หรือผู้จัดการต้องปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามกฎหมาย วัตถุประสงค์ ขอบเขตแห่งการดำเนินกิจการที่จะพึงดำเนินการได้ของสหกรณ์ ข้อบังคับของสหกรณ์ และมติที่ประชุมใหญ่ ทั้งนี้ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตและระมัดระวังรักษาประโยชน์ของสหกรณ์หรือสมาชิก

ผลการแก้ไขหรือคำชี้แจงตามข้อสังเกต

- ต่อมา หลังจากบริษัทฯ ได้ให้ข้อสังเกต สหกรณ์ได้มีออกประกาศสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จำกัด เรื่อง หลักเกณฑ์การประเมินราคาหลักประกันเงินกู้พิเศษ ให้ทราบโดยทั่วกัน ณ วันที่ 4 พฤศจิกายน 2565 เป็นต้นไป

- อยู่ระหว่างยกร่างระเบียบสหกรณ์ฯ ว่าด้วยเงินกู้พิเศษ ใหม่ เพื่อให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ที่ต้องการให้กู้ยืมโดยไม่จำเป็นต้องมีอสังหาริมทรัพย์ ที่สร้างเสร็จสมบูรณ์แล้ว อยู่ในเวลากู้

- สหกรณ์มีการดำเนินการตรวจสอบการให้กู้ยืมประเภทพิเศษเพื่อก่อสร้างบ้านบนที่ดินในอคิด ซึ่งใช้แบบแปลนในการประเมินราคาที่อาจส่งผลเป็นการฝ่าฝืนต่อระเบียบฯ และพบว่ามีจำนวนทั้งหมด 269 สัญญา มีการดำเนินการก่อสร้างและตรวจรับงานครบถ้วนตามสัญญาแล้ว จำนวน 258 สัญญา มีการไม่ก่อสร้างตามสัญญาจำนวน 11 สัญญา (จ่ายเพียงค่าที่ดิน 80% ในงวดแรก) ในส่วนนี้จะมีการบอกเลิกสัญญาต่อไป ซึ่งทั้งหมดนี้ยังอยู่ในขั้นตอนการออกตรวจสอบสถานที่จริงในการก่อสร้างซ้ำอีกครั้ง อย่างไรก็ตามบริษัทฯ ในฐานะผู้ตรวจสอบกิจการยังไม่ได้รับหลักฐานรายงานคณะกรรมการสอบสวน และหลักฐานประกอบการสอบสวน

3.7.3 ด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย ข้อบังคับ และระเบียบ ด้านการลงทุนที่ไม่อาจลงทุนได้

บริษัทฯ ได้ให้ข้อสังเกตไว้ในรายงานการตรวจสอบประจำเดือนมิถุนายน 2565 สหกรณ์มีเงินลงทุนผ่านกองทุนส่วนบุคคล จำนวน 6 ราย โดยกองทุนส่วนบุคคลได้นำเงินของสหกรณ์ไปลงทุนในหุ้นสามัญ ดังนี้

1.	ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน)	จำนวน	49.62	ล้านบาท
2.	บริษัท ปตท.น้ำมันและการค้าปลีก จำกัด(มหาชน)	จำนวน	273.79	ล้านบาท
3.	บริษัท ปตท.สำรวจและผลิตปิโตรเลียม จำกัด(มหาชน)	จำนวน	159.20	ล้านบาท
	รวมทั้งสิ้น	จำนวน	482.61	ล้านบาท

โดยบริษัทดังกล่าวอาจไม่เข้าลักษณะของคำว่ารัฐวิสาหกิจตามคำนิยามตามมาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติการพัฒนากำกับดูแลและบริหารรัฐวิสาหกิจ พ.ศ.2562 ที่สหกรณ์สามารถลงทุนได้

โดย ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2565 สหกรณ์ฯ มีเงินลงทุนดังกล่าว ที่ลงทุนผ่านกองทุนส่วนบุคคลคงเหลืออยู่ ดังนี้

1.	บริษัท ปตท.น้ำมันและการค้าปลีก จำกัด(มหาชน)	จำนวน	188.45	ล้านบาท
2.	บริษัท ปตท.สำรวจและผลิตปิโตรเลียม จำกัด(มหาชน)	จำนวน	168.55	ล้านบาท
	รวมทั้งสิ้น	จำนวน	357.00	ล้านบาท

ทั้งนี้ ด้วยเหตุผลที่สามารถรับฟังได้ในเรื่องของมูลค่าตลาดของเงินลงทุนที่ยังไม่ก่อให้เกิดสหกรณ์สามารถจำหน่ายออกไปได้

สรุปผลกระทบจากเรื่องที่ตรวจพบ

ไม่สอดคล้องกับกฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบของสหกรณ์

- มาตรา 62 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม อันเป็นกฎหมายกำหนดขอบเขตอำนาจอันพึงกระทำได้ของสหกรณ์ โดยคณะกรรมการดำเนินการอันเป็นผู้แทนนิติบุคคลตามกฎหมาย
- ประกาศคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ เรื่อง ข้อกำหนดการฝากหรือลงทุนอย่างอื่นของสหกรณ์ พ.ศ.2563

ผลการแก้ไขหรือคำชี้แจงตามข้อสังเกต

- สหกรณ์ได้ระงับการฝากหรือลงทุนที่ขัดต่อมาตรา 62 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม และประกาศคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ เรื่อง ข้อกำหนดการฝากหรือลงทุนอย่างอื่นของสหกรณ์ พ.ศ.2563
- อยู่ระหว่างดำเนินการขอขยายระยะเวลาการขายปรับลดพอร์ตการลงทุนกับนายทะเบียนสหกรณ์ เนื่องจากราคาหุ้นสามัญมีราคาปรับตัวลดลงมาก ทำให้ยังไม่สามารถที่จะดำเนินการขายหุ้นดังกล่าวได้ภายในวันที่ 31 ธันวาคม 2565

หนังสือจากหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง

- คำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ที่ (สสพ.1) 36/2565 สั่ง ณ วันที่ 13 กันยายน 2565

ข้อ.1 และ 2 ให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ แก้ไขข้อบกพร่อง โดยอาศัยข้อเท็จจริงตามรายงานการตรวจสอบกิจการและตามรายงานของผู้ตรวจการสหกรณ์ ซึ่งพบว่าสหกรณ์ได้นำเงินไปลงทุนในหุ้นสามัญของนิติบุคคลจำนวน 3 สถาบัน ดังนี้

1.	ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน)	จำนวน	77.34	ล้านบาท
2.	บริษัท ปตท.น้ำมันและการค้าปลีก จำกัด(มหาชน)	จำนวน	306.89	ล้านบาท
3.	บริษัท ปตท.สำรวจและผลิตปิโตรเลียม จำกัด(มหาชน)		209.62	ล้านบาท
	รวมทั้งสิ้น	จำนวน	593.86	ล้านบาท

โดยให้สหกรณ์

1. จัดทำแผนการปรับลดพอร์ตการลงทุนในหุ้นสามัญที่ไม่เป็นไปตาม มาตรา 62 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม และประกาศคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติฯ เสนอต่อ นายทะเบียนสหกรณ์ภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่ง
2. ให้ระงับการฝากหรือลงทุนที่ขัดต่อมาตรา 62 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม และประกาศคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติฯ นับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่ง

3.8 การติดตามความคืบหน้า ด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย ข้อบังคับ และระเบียบเกี่ยวกับการให้สินเชื่อของสหกรณ์ และเกี่ยวกับสมาชิกที่มีรายงานว่ามีการดำเนินการที่ไม่เหมาะสม

เรื่องสืบเนื่องจากปีก่อน ตามที่คณะกรรมการตรวจสอบการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่สหกรณ์ได้ตรวจสอบคำขออนุมัติเงินกู้พิเศษช่วงเดือนธันวาคม 2563-เมษายน 2564 พบว่ามีสมาชิกจำนวน 12 ราย ที่เอกสารประกอบคำขอกู้บางรายการที่ไม่สามารถตรวจสอบยืนยันราคาประเมินของที่ดินที่นำมาเป็นหลักประกัน จากฐานข้อมูลของกรมธนารักษ์หรือสำนักงานที่ดินได้ และมีบางรายสามารถสืบค้นได้ แต่ข้อมูลในเอกสารประกอบคำขอกู้ไม่ตรงกับข้อมูลตามหลักฐานของกรมธนารักษ์และ/สำนักงานที่ดิน ต่อมาพนักงานสอบสวนได้สรุปสำนวนแล้วมีความเห็นสั่งฟ้อง และดำเนินการส่งสำนวนให้พนักงานอัยการพร้อมตัวผู้ต้องหาจำนวน 3 รายแล้วเมื่อวันที่ 9 มกราคม 2566

ในฐานะผู้ตรวจสอบกิจการ ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ตรวจสอบการดำเนินงานทั้งปวงของสหกรณ์ บริษัทจึงได้ตรวจสอบขยายผลข้อสังเกตจากปีก่อน ในประเด็นการให้เงินกู้ประเภทพิเศษในปีก่อนๆ ต่อเนื่องหลายปี พบการนำเอกสารหนังสือรับรองราคาประเมินที่น่าจะแสดงราคาไม่ถูกต้องตรงตามฐานข้อมูลของส่วนราชการ มาประกอบคำขอกู้เงินประเภทพิเศษ ในเบื้องต้นพบว่ามีบุคคลบางกลุ่มนำโฉนดที่ดินแปลงใหญ่มาแบ่งแยกเป็นแปลงย่อยแล้วนำมาขายให้กับสมาชิก และต่อมาสมาชิกได้นำที่ดินดังกล่าวมาทำธุรกรรมหรือขอสินเชื่อกับสหกรณ์ เบื้องต้นมีจำนวนถึง 153 สัญญา โดยส่วนใหญ่มีหนังสือรับรองราคาประเมินที่แสดงราคาไม่ถูกต้องตรงตามฐานข้อมูลของส่วนราชการอย่างสำคัญประกอบคำขอกู้เพื่อพิจารณาราคาประเมินของที่ดิน ซึ่งไปสรุปเป็นผลต่างไว้ตามตารางที่ 1. ส่วนสิ่งปลูกสร้างถูกประเมินราคาโดยพิจารณาจากแบบแปลนก่อสร้างอาคารซึ่งไม่มีสภาพเป็น “อสังหาริมทรัพย์” อยู่ในเวลาที่ขี้มหรือทำสัญญาจำนอง ไม่เป็นไปตามระเบียบของสหกรณ์ ทั้งนี้ หากคำนวณมูลค่าหลักประกันให้ถูกต้อง โดยใช้ราคาประเมินที่ดินจากกรมธนารักษ์ และไม่นำแบบแปลนก่อสร้างอาคารไปรวมคำนวณ ส่งผลให้ ณ วันอนุมัติเงินกู้มีมูลค่าหลักประกันไม่เพียงพอตามตัวอย่างการคำนวณตารางที่ 2.

ตารางที่ 1

สรุปผลกระทบจากการใช้ราคาที่ดินจากเอกสารหนังสือรับรองราคาประเมินที่ดินที่ตลาดเคลื่อน (เฉพาะราคาที่ดิน)

ที่ตั้ง โฉนด	วงเงินกู้	จำนวน สัญญาที่ อนุมัติกู้	จำนวน เอกสารที่ ไม่ ตรงกัน	ราคาประเมิน ตามเอกสารยื่น ขอ	ราคาประเมินจาก เว็บไซต์กรมธนารักษ์*	ผลต่าง
อำเภอคลอง						
หลวง	196,984,000.00	112	93	124,575,700.00	64,112,900.00	60,462,800.00
อำเภอสามโคก	83,098,000.00	41	35	99,845,350.00	24,782,920.00	75,062,430.00
รวม	280,082,000.00	153	128	224,421,050.00	88,895,820.00	135,525,230.00

จากตารางที่ 1 ในการอนุมัติเงินกู้จำนวน 153 สัญญา มีการใช้หนังสือรับรองราคาประเมินที่อาจไม่ถูกต้องตรงตามหลักฐานของทางราชการ จำนวน 128 ครั้ง พบว่า ราคาประเมินตามหนังสือรับรองราคาประเมินที่ดินที่นำมายื่นขอ กู้ มีมูลค่าสูงกว่า ราคาประเมินจากเว็บไซต์ของกรมธนารักษ์ จำนวน 135.52 ล้านบาท

ตารางที่ 2.

ตารางคำนวณผลกระทบจากการให้กู้ยืม ซึ่งหากคำนวณมูลค่าหลักประกันใหม่ให้ถูกต้อง

รายการ	มูลค่าราคาประเมิน		
	อ.คลองหลวง	อ.สามโคก	รวมทั้งสิ้น
มูลค่าหลักประกันเงินกู้-ที่ดิน			
มูลค่าที่ใช้กรรมการประเมินราคา (ที่ดิน+ค่าถม)	114,985,120.00	85,243,300.00	200,228,420.00
ราคาที่ดิน ที่อ้างอิงจากกรมธนารักษ์	65,712,920.00	25,480,000.00	91,192,920.00
ผลต่างราคาที่ยกเว้นราคาที่ดินสูงไป	49,272,200.00	59,763,300.00	109,035,500.00
มูลค่าหลักประกันเงินกู้-สิ่งปลูกสร้าง			
มูลค่าที่ใช้กรรมการประเมินราคา	84,642,187.80	32,777,950.00	117,420,137.80
ราคาสิ่งปลูกสร้างที่มีอยู่ ณ ขณะขอ	24,895,384.80	2,223,100.00	27,118,484.80
ผลต่างราคาที่ยกเว้นราคาสิ่งปลูกสร้างสูงไป	59,746,803.00	30,554,850.00	90,301,653.00
มูลค่าหลักประกันเงินกู้ที่คำนวณใหม่			
วงเงินที่สหกรณ์อนุมัติเงินกู้	196,984,000.00	83,098,000.00	280,082,000.00
หัก หลักประกัน			
ทุนเรือนหุ้น	5,651,460.00	1,119,160.00	6,770,620.00
ที่ดิน	65,712,920.00	25,480,000.00	91,192,920.00
สิ่งปลูกสร้าง	24,895,384.80	2,223,100.00	27,118,484.80
รวมหลักประกัน	96,259,764.80	28,822,260.00	125,082,024.80
ผลต่างมูลค่าหลักประกัน น้อยกว่า วงเงินอนุมัติเงินกู้	100,724,235.20	54,275,740.00	154,999,975.20

จากตารางที่ 2 หากคำนวณหลักประกันเงินกู้พิเศษใหม่ โดยใช้ราคาประเมินที่ดินที่ได้จากกรมธนารักษ์และไม่นำแบบแปลนก่อสร้างอาคารซึ่งไม่มีสภาพเป็นอสังหาริมทรัพย์ตามระเบียบนั้นตามคำนวณ และใช้หลักเกณฑ์การปล่อยกู้ตามที่สหกรณ์ถือปฏิบัติ จะส่งผลให้ ณ วันที่อนุมัติเงินกู้ สหกรณ์มีหลักทรัพย์ค้ำประกันวงเงินกู้ค่าไป จำนวน 155.00 ล้านบาท

ผลกระทบและข้อเสนอแนะจากเรื่องที่ทำให้ข้อสังเกต

- สหกรณ์อาจได้รับความเสียหายในทางอาญาซึ่งคณะกรรมการดำเนินการชุดปัจจุบันจะต้องสอบสวนให้ยุติ ว่ามีบุคคลใดมีส่วนร่วมในการกระทำผิดอาญาต่อสหกรณ์ฐานฉ้อโกง ปลอมเอกสารราชการ หรือใช้เอกสารราชการปลอม จำนวนมากน้อยเพียงใดหรือไม่
- สหกรณ์อาจได้รับความเสียหายในทางแพ่งจากการที่หลักประกันมีมูลค่าไม่เพียงพอต่อจำนวนหนี้ที่ได้อนุมัติให้กู้ไป โดยคณะกรรมการดำเนินการชุดปัจจุบันจะต้องสอบสวนให้เป็นที่ยุติตามข้อสังเกตของบริษัทฯ รวมทั้งขยายผลเพิ่มเติมว่า มีการให้สินเชื่อไปจำนวนมากน้อยเพียงใดที่เกิดจากผลของการใช้กลฉ้อฉลหรือจากการกระทำผิดอาญา รวมถึงความเสียหายที่เกิดขึ้น ซึ่งจะต้องดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งต่อผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อลดผลกระทบต่อสหกรณ์และสมาชิก
- การให้สินเชื่อในกรณีข้างต้น อาจไม่สอดคล้องกับข้อบังคับของสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จำกัด ข้อ.61 ประกอบ ข้อ.21.1 แห่งระเบียบสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จำกัด ว่าด้วยเงินกู้พิเศษ พ.ศ.2548 และที่แก้ไขเพิ่มเติม และไม่สอดคล้องกับมาตรา 51/1 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ซึ่งกำหนดให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ กรรมการ หรือผู้จัดการต้องปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามกฎหมาย วัตถุประสงค์ ขอบเขตแห่งการดำเนินงานที่จะพึงดำเนินการได้ของสหกรณ์ ข้อบังคับของสหกรณ์ และมติที่ประชุมใหญ่ ทั้งนี้ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตและระมัดระวังรักษาประโยชน์ของสหกรณ์หรือสมาชิก
- เพื่อรักษาประโยชน์ของสหกรณ์และสมาชิก ในการแก้ไขปัญหา คณะกรรมการดำเนินการชุดปัจจุบันต้องดำเนินการให้สอดคล้องกับข้อ.5(4) แห่งกฎกระทรวงการดำเนินงานและการกำกับดูแลสหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนียน พ.ศ 2564 ซึ่งกำหนดให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์มีอำนาจหน้าที่กำกับดูแลฝ่ายจัดการให้จัดการงานของสหกรณ์อย่างมีประสิทธิภาพ และดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด
- เพื่อรักษาประโยชน์ของสหกรณ์และสมาชิก ในการแก้ไขปัญหา คณะกรรมการดำเนินการชุดปัจจุบันต้องดำเนินการให้สอดคล้องกับข้อ.5(11) แห่งกฎกระทรวงการดำเนินงานและการกำกับดูแลสหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนียน พ.ศ 2564 ซึ่งกำหนดให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ปฏิบัติตามและกำกับดูแลสหกรณ์ให้ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง
- เพื่อรักษาประโยชน์ของสหกรณ์และสมาชิก ในการแก้ไขปัญหา คณะกรรมการดำเนินการชุดปัจจุบันต้องดำเนินการให้สอดคล้องกับข้อบังคับของสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จำกัด พ.ศ.2545 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ข้อ.49 ที่กำหนดให้คณะกรรมการดำเนินการมีอำนาจหน้าที่ที่ดำเนินการทั้งปวงของสหกรณ์ฯ ให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ คำสั่งของนายทะเบียนสหกรณ์ ตลอดจนข้อบังคับ ระเบียบของสหกรณ์ฯ และมติของที่ประชุมใหญ่

ผลการแก้ไขหรือคำชี้แจงตามข้อสังเกต

- เมื่อวันที่ 21 ธันวาคม 2565 สหกรณ์ได้ทำหนังสือสอบถามไปยังสำนักงานที่ดินจังหวัดปทุมธานีและที่สาขาคลองหลวง ว่าหนังสือรับรองราคาประเมินที่ดินดังกล่าวออกโดยสำนักงานที่ดินหรือไม่ ราคาที่แสดงในหนังสือรับรองราคาประเมินถูกต้องหรือไม่ และผู้ลงนามในหนังสือรับรองราคาประเมินมีอำนาจลงนามชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ ซึ่งสหกรณ์ได้แนบหนังสือรับรองราคาประเมินดังกล่าวไปยังสำนักงานที่ดินจังหวัดปทุมธานี จำนวน 44 ฉบับ และที่สาขาคลองหลวง จำนวน 105 ฉบับ รวมทั้งสิ้น 149 ฉบับ ต่อมาเมื่อวันที่ 12 มกราคม 2566 สำนักงานที่ดินจังหวัดปทุมธานีตอบกลับหนังสือแก่สหกรณ์ ความว่าไม่ปรากฏเลขที่หนังสือนำส่งที่ออกโดยฝ่ายทะเบียนของสำนักงานที่ดินและผู้ลงนามรับรองในการออกหนังสือมิใช่พนักงานเจ้าหน้าที่ที่จะออกหนังสือรับรองราคาประเมินที่ดินได้ และต่อมาเมื่อวันที่ 18 มกราคม 2566 สำนักงานที่ดินจังหวัดปทุมธานีสาขาคลองหลวง ตอบกลับหนังสือแก่สหกรณ์ว่ามีหลักฐานการยื่นคำขอต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ จำนวน 12 ฉบับ ส่วนหนังสือรับรองอีกจำนวน 93 ฉบับ ไม่พบมีการยื่นคำขอต่อพนักงานเจ้าหน้าที่แต่อย่างใด

- สหกรณ์มีการตรวจสอบราคาประเมินหลักประกันของสัญญาเงินกู้พิเศษที่ใช้ที่ดินและสิ่งปลูกสร้างเป็นหลักประกัน จำนวน 2,033 สัญญา โดยตรวจสอบพบเอกสารที่อาจมีการปลอมแปลง จำนวน 154 สัญญา (จากเดิม 153 สัญญา) และพบว่ามีความผิด 71 โฉนด ที่ราคาประเมินจากกรมธนารักษ์ต่ำกว่าราคาประเมินของหนังสือรับรองที่ประกอบการยื่นกู้พิเศษ โดยมีจำนวน 16 โฉนด ที่อยู่ในกลุ่มอาจปลอมแปลง 154 สัญญา คงเหลือที่ราคาประเมินจากกรมธนารักษ์ต่ำกว่าอีกจำนวน 55 โฉนด ซึ่งสหกรณ์จะดำเนินการจัดทำหนังสือเพื่อยืนยันราคาประเมินจากสำนักงานที่ดินต่อไป อย่างไรก็ตาม ไร้คดี บริษัทฯ ในฐานะผู้ตรวจสอบกิจการยังไม่ได้รับหลักฐานรายงานคณะกรรมการสอบสวน และหลักฐานประกอบการสอบสวน

หนังสือจากหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง

คำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ที่ (สสพ.1)4/2566 สั่ง ณ วันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2566

1. ให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ ดำเนินการร้องทุกข์กล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวน เพื่อดำเนินคดีกับอดีตกรรมการสหกรณ์ฯ จำนวน 1 คน ซึ่งเป็นผู้จัดหาและใช้เอกสารหนังสือรับรองการประเมินราคาที่ดินปลอม จนทำให้สหกรณ์เกิดความเสียหายจากยอดส่วนต่างของราคาประเมินที่ดินในเบื้องต้น 24.31 ล้านบาท ภายใน 15 วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่ง

2. ให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการสอบสวนข้อเท็จจริงกับคณะกรรมการเงินกู้พิเศษ จำนวน 17 ราย ตามบัญชีรายชื่อเอกสารแนบท้ายคำสั่ง ที่ลงลายมือชื่อเข้าประชุมและลงลายมือชื่อรับรองราคาประเมินหลักทรัพย์ค้ำประกันเงินกู้พิเศษภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่ง หากพบว่ามีส่วนเกี่ยวข้องทำให้มีการกระทำความผิดเรื่องการจัดหาและใช้เอกสารราชการปลอมหรือเป็นผู้สนับสนุนให้มีการฉ้อโกงสหกรณ์ จนทำให้เกิดความเสียหายจากส่วนต่างของราคาประเมินที่ดินในเบื้องต้น จำนวน 24.31 ล้านบาท ให้ดำเนินการร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวน เพื่อดำเนินคดีภายใน 15 วัน นับแต่วันที่รับทราบผลการสอบข้อเท็จจริง

3. ให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการสอบสวนข้อเท็จจริงกับผู้จัดการและเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์ฯ จำนวน 5 ราย รวมทั้งอดีตเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์ฯ จำนวน 1 ราย ตามรายชื่อในคำสั่งข้อ 1.3.1

ภายใน 30 วัน นับแต่วันได้รับคำสั่ง หากพบว่ามีส่วนเกี่ยวข้องทำให้มีการกระทำความผิดเรื่องการจัดหาและใช้ออกสารราชการปลอม หรือสนับสนุนอำนวยความสะดวกในการจัดหาและใช้ออกสารราชการปลอมทำให้สหกรณ์ได้รับความเสียหาย ให้ดำเนินการร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวน เพื่อดำเนินคดีกับบุคคลดังกล่าวภายใน 15 วัน นับแต่วันที่รับทราบผลการสอบข้อเท็จจริง รวมทั้งให้พิจารณาดำเนินการทางวินัย ตามระเบียบของสหกรณ์ฯ ภายใน 30 วัน นับแต่วันรับแจ้งคำสั่ง

4. ให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการสอบสวนความผิดของคณะกรรมการดำเนินการชุดที่ 47/2561 ชุดที่ 48/2562 และชุดที่ 49/2563 จำนวน 28 ราย ตามบัญชีรายชื่อเอกสารแนบท้ายคำสั่ง ที่เกี่ยวข้องกับการอนุมัติเงินกู้พิเศษ ว่าได้กระทำการหรืองดเว้นกระทำการในการปฏิบัติหน้าที่ของตนอันอาจทำให้เสื่อมเสียผลประโยชน์ของสหกรณ์หรือสมาชิก หรือกระทำการอันก่อให้เกิดความเสียหายต่อสหกรณ์ ในกรณีการอนุมัติเงินกู้พิเศษหรือไม่ ภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่ง หากพบว่าคณะกรรมการชุดดังกล่าวกระทำให้เสื่อมเสียผลประโยชน์ของสหกรณ์หรือสมาชิก หรือกระทำการอันก่อให้เกิดความเสียหายต่อสหกรณ์ ให้เรียกคณะกรรมการดำเนินการชุดที่เกี่ยวข้องชดใช้ค่าเสียหายต่อสหกรณ์ตามกฎหมาย ภายใน 30 วัน นับแต่วันที่สอบสวนแล้วเสร็จ

5. ให้คณะกรรมการดำเนินการตรวจสอบหลักประกันเงินกู้พิเศษของสมาชิกจำนวน 21 ราย ตามข้อเท็จจริงในคำสั่ง หากพบว่าหลักทรัพย์ค้ำประกันรายใดบกพร่อง ให้คณะกรรมการดำเนินการแจ้งให้ผู้ผู้จัดการแก้ไขหลักประกันให้คืนดีและคุ้มกับยอดหนี้คงเหลือที่สมาชิกต้องชำระคืนต่อสหกรณ์ ภายใน 45 วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่ง

6. ให้คณะกรรมการดำเนินการตรวจสอบเกี่ยวกับการให้เงินกู้พิเศษของสมาชิกทุกรายที่ใช้อสังหาริมทรัพย์จำนองเป็นหลักประกันหนี้ และใช้หนังสือรับรองราคาประเมินจากทางราชการ

บทสรุป

รายงานการตรวจสอบกิจการของบริษัทฯ เกิดขึ้นจากการปฏิบัติหน้าที่ตามระเบียบนายทะเบียนฯ สหกรณ์ มีวัตถุประสงค์ที่สำคัญที่สุดคือ ตรวจสอบการดำเนินงานทั้งปวงของสหกรณ์ ว่าได้ปฏิบัติตามกฎหมาย กฎระเบียบ หรือคำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ รวมทั้งตามมติที่ประชุมใหญ่สหกรณ์ หรือตามข้อบังคับ ระเบียบของสหกรณ์ หรือไม่ โดยอยู่บนพื้นฐานที่เป็นอิสระจากปัจจัยอื่น เช่นการว่าจ้างของสหกรณ์ในอนาคต หรือเหตุผลอื่นที่รับฟังได้ เช่นความจำเป็นในการช่วยเหลือสมาชิกซึ่งไม่ขัดต่อกฎหมาย ข้อบังคับ หรือหลักการที่จะส่งผลเสียต่อหลักการบริหารสหกรณ์ อย่างสำคัญ หรือเหตุผลด้านวัฒนธรรมองค์กรของสหกรณ์ หรือเหตุผลเกี่ยวกับความเอื้ออาทรช่วยเหลือร่วมมือกันระหว่างสหกรณ์กับหน่วยงานในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ทั้งนี้ ภายใต้ข้อจำกัดต่างๆ ที่ผู้ตรวจสอบกิจการมิได้เป็นเจ้าของและครอบครองข้อมูลหลักฐานต่างๆ เพื่อรักษาผลประโยชน์ของสหกรณ์และสมาชิก ดังนั้นข้อสังเกตใดๆ ที่ได้กล่าวไว้ในรายงาน ล้วนแต่เกิดขึ้นจากหลักฐานที่ตรวจพบหรือได้รับหรือการชี้แจงของสหกรณ์ ซึ่งยังไม่อาจถือเป็นการยืนยันข้อเท็จจริงอย่างสิ้นสงสัย คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์จะต้องนำไปพิจารณา

หรือสอบสวนให้เป็นที่ยุติตามข้อสังเกต หรือตามคำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ที่เกี่ยวข้อง เมื่อได้ข้อเท็จจริงเป็นที่ยุติแล้ว
อาจชี้แจงต่อบริษัทฯ และต้องชี้แจงหรือรายงานต่อนายทะเบียนสหกรณ์ หรือปรับปรุงงบการเงินหรือรายงานทาง
การเงิน หรือรายงานต่อที่ประชุมใหญ่สหกรณ์ต่อไป ทั้งนี้ ตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์
ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

(นางปัทษชญาน์ ไพศาสตร์)

กรรมการผู้จัดการ

วันที่ 27 มีนาคม 2566